

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
 на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
 на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
 на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не воямеш милости і віри не воямеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що для
 крім неділі і руских свят
 о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під ч. 9.
 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Ек-
 педиція місцева в Агенції Со-
 коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє. —
 Реклямації неопечатані вільні
 від порта. — Оголошеня зви-
 чайні приймають ся по ціні
 10 кр. від стрічки, а в «Наді-
 сланім» 20 кр. від стрічки. По-
 дяки і приватні доносеня по
 15 кр. від стрічки.

Програмова робота в радї державній.

З Відня пишуть нам:

(Δ) О 10-й годині зібрали ся всі председателі парламентарних сторонництв в міністерській салі в парламенті на нараду, котрій проводив міністер-президент др. Кербер, в присутности президента палати гр. Фетера (З славянського центра явив ся др. Шустершіч, Беркс і Барвінський). Підставою до нарад послужив уложеній д-ром Бернрайтером календар роботи. Сей календар д-ра Бернрайтера приймає яко основу сесию, яка мала би тривати до 15. червня (опісля мала би слідувати соймова сесия) і ділить сей протяг часу, що обнимає 30 днів призначених на повні засідання, окрім днів вільних і комісійних, на 3 відділи: 1-ий відділ від 24. цвітня до 4-го мая, в котрім мав би бути полагоджений дотеперішній дневний порядок: 1. новеля о належитостях, реформа торговельних палат; 2. закон про маргарину; 3. справозданє про заяву архикн. Франца Фердинанда в справі подружя; 4. закон про горівчаний податок; 5. верифікація вибору Кльофача. В тім часі комісія інвестиційна мала би виготовити справозданє про інвестиції. — 2-ий відділ від 5. мая до лат. зелених свят т. є 26. мая, в котрім мало би припасти перше читанє бюджету (на се призначає 3 дні), перше читанє закона про 9-годинний час в гі ництві, про водні канали, закона про квоту, бюджетової провізорії і закона про льокальні залізницї та про численє промислових і господарчих заводів. На лат. зелені свята призначає др. Бернрайтер 4-дневну перерву 25—28 мая. — 3-ий відділ обнимає би 2½ тижня до 15. червня. Сей час мали би вповнити другі і треті читаня згаданих в горі законів. Для бюджетової розправи приймає др. Бернрайтер 3 дні, для інвестиційної 4 дні, для каналової 3 дні а для льокально-залізничої також три дні часу.

Над сим начерком і поділом роботи вивязала ся півторагодинна розправа, котра не довела до певного добутку, позаяк представителі клубів мали в четвер обговорити сю справу в клубах і засягнути їх ухвал, а відтак в п'ятницю перед засіданєм палати має відбутися поновна нарада з міністром-президентом.

Начерк Бернрайтера, як і сам він признає, числить на добру волю і охоту до роботи всіх сторонництв, на велике обмеженє в промовах і на велику оцадність часу взагалі. На тій нараді однак не явили ся заступники всенімців, котрі найбільш забирають часу всякими непотрібними запитаннями президента палати. Коли іменно розважимо, що читанє щоденного впливу петицій, інтерпеляцій і внесеня забирає звичайно 1—2 годин, а всякі запитаня і иньші несподіванки знов 1—2 годин, що наслідком того звичайно остає 3—4 години на річеві розправи, то мусимо признати, що календар роботи д-ра Бернрайтера вельми оптимістичний і

ледви чи при найліпшій волі і охоті до роботи та при найбільшій обмеженю поважних сторонництв в радї державній дасть ся перевести. Вжеж перший відділ обнимає ледво 4 дні призначені на повні засідання, в котрих мав би бути вичерпаний оповіщений по великодни дневний порядок. Між точками сего порядку є заява архикн. Франца Фердинанда, котру будуть сцяти і всенімці використовувати для своїх агітаційних цілей. Мало-що не всі віча, тепер у Відні скликувані, присвячені обговореню відомої справи протекторату архикнязя, а соціялісти не могли навіть вждати, поки прийде в палаті на чергу справозданє комісії про заяву архикнязя і внесли в середу нагле внесенє о зміну §. 64. карного закона (що-до обиди члена цісарского дому), а се не лише в тій ціли, щоби виголошувати різкі агітаційні бесіди і підривати в суспільности не лише релігійні але й патріотичні почуваня. Сам внескодавець Пернерсторфер знає дуже добре наперед, що єго нагле внесенє підперте готовими до подібних демонстрацій всенімцями не має ніякого вигляду, але єму не о те розходило ся, лише о розповсюдженє отруї поміж суспільність і се осягнув вповні. Але тим змарновано чотири години дорогого часу, який був призначений на полагоду новелі о належитостях і задля того не ухвалено ані одного параграфу сеї новелі, котра подає значні пільги широким верствам населеня. Коли соціялісти хотять бути такими оборонцями широким мас населеня, коли бажають їм добре, як-раз повинні би приложити рук до як найскоршої ухвали такого закона. Однак їх задачею є лише ширити розлад і розклад, ціла їх діяльність не є реальна і позитивна лише агітаційна, вимірена на буренє і нищенє істнуючого ладу суспільного і державного, а реальна робота таки мусить опирати ся на тих ненависних їм консервативних елементах. Вжеж і на на радї під проводом міністра-президента, коли розходило ся о обмеженє непотрібних перших читань (бо розправи можна вести дуже добре при 2-ім читаню), застерегли ся проти того Дашиньский і Пернерсторфер, що они не можуть з тим згодити ся, бо і так мало тепер веде ся політичних (значить агітаційних) розправ, а лише економічні — се так говорять ті упривилейовані оборонці широким верств народних! З ними рука в руку, хоч їх противники, йдуть всенімці, бо їх ремесло се також агітація. Задля тих причин не можна сподівати ся, щоби програма роботи парламентарної була вичерпана, а се значить стратити рік у великих роботах інвестиційних, що дали би зарібок широким масам.

Залізні і водні дороги в Галичині.

Залізниця Львів-Самбір, якої проєкт вже так як би був прийнятим, має передовсім стратегічне значенє і тому члени польського Кола домагають ся побудованя других шляхів, з яких би край мав користь, а іменно:

1) будови нормальної залізницї зі Львова до Винник, Бережан, Підгаєц і Монастириск, де лучила би ся зі стацією державних залізниць.

2) будови льокальних залізниць: Переворск-Бахуж, Тернопіль-Збараж, Тарнів-Щуцін, Новий Торг-Шавниця і Янів-Яворів.

Що-до першої залізницї міністер залізниць др. Вітек по довгих переговорах згодив ся на неї, але заявив ся за тим, щоби не доходила до Монастириск, бо робила би конкуренцію державній залізниці.

Що дотичить будови, міністер прийняв таку форму, щоби сю залізницю будували приватні підприємці, а правительство поручить опрцентованє облїгів на суму 10 мільонів корон. Члени Кола признали сю форму корисною для краю, хотий міністер ставить ще деякі застереженя.

Що-до льокальних залізниць др. Вітек згодив ся на перші дві с. є Переворск-Бахуж і Тернопіль-Збараж, а надто правительство хоче перевести будову залізницї Н. Торг-Суха Гора, якої край не домагає ся.

Зі суми 13 мільонів 400.000 корон, яку правительство в інвестиційнім предложеню признало на будову льокальних залізниць, визначить ся відповідну суму на Галичину, а крім сего правительство має дати мільон корон на покритє недобору дотеперішньої будови льокальних залізниць у східній Галичині, а 2 мільони на проєктовані краєвим віділом льокальні залізницї.

Головні постанови проєкту закона про водні дороги, які вже нині правительство має предложити палаті послів, вже стали звісними. Дотично Галичини проєкт називає будучі водні дороги не каналами, але сплавними полученнями (schiffbare Verbindungen), бо в Галичині головну роллю будуть відгравати ріки. Під технічним оглядом се не становить жадної різниці, бо так само, як канали і ріки треба поглубити до такої глубини, щоби на них могли плавати пароходи до 600 тон обємности.

Галицке водне полученє виходить з каналу межі Дунаєм а Одрою та іде через Вислу і Сан аж до тої точки де Дністер стає сплавним. Ся точка не є стисло означеною. Коли би Дністер від сеї точки, не мав достаточного поглублення, то треба буде єго урегулювати с. є послужити аж до Окопів.

Коли наступить еще урегулюванє Прута, то канали через Буковину будуть лучити ся аж до Чорного моря.

З парламентарних комісій.

Конституційна комісія радила вчєра над внесенями, жадаючими внесеня §. 14. В довшій дискусії соціялісти та послі Пернерсторфер і Функе жадали цілковитого зчеркненя сего параграфу, Молодочех Плядек поставив услїве обдумати рівночасно спосіб, який унеможливив би обструкцію в палаті, а послі польського Кола жадали зміни §. 14., евентуально заступленя єго пньшою постановою. Вкінці прийнято внесенє др. Старжиньского, щоби передати цілу справу о-сібному комітету, аложеному з 9 членів.

Шкільна комісія радила вчєра дальше над внесенями про утворенє дисциплінарного права для учителів, а рішюча комісія закінчила вчєра генеральну дискусію над правительственным предложенєм дотично заводних, господарских

стотаришень. Міністер рільництва Джіованеллі вказав на поліпшене нового предложена закона і заявив, що заводів стотаришень мають представляти широку, оперту на правних підставах і за публичного-правного становища оправдану, дійсну репрезентацію рільничих інтересів. При тим закон уможливає поодиноким соймам приноровити ся в подрібностях до потреб краю. Ся заводова репрезентація є потрібною підвалиною до переведеня дальших важних реформ в рільництві.

Зелізна комісія прийняла інвестиційне предложене аж до 7. параграфу включно, супроти чого належить уважати прийнятим проект будови залізниць: Тавернскої, Караванкен-Вохайн-Пінна, Львів Самбір, Бакуниця-Постльберг-Лявн. З дискусії пос. Кафтан звернув увагу на зменшаючий ся рух на державних залізницях, які з року на рік чим раз гірше оплачують ся. Причину сего добачує бесідник в штивности централістично-бюрократичної адміністрації. Лише заступленем сеї адміністрації купецкою дадуть досягнути ся ліпші результати. Однак найважнішим услівем є удержавлене приватних шляхів, що мають велике торговельно-політичне значіне, як північно-західна залізниця, тов. державної залізниця і північна. Через обвяте сих шляхів держава отримала би ключ до угорско-австрійських залізничних тариф, бо від другої сторони монархії можна би тоді кожної хвилі вилучити справедливе переведенне цлого і торговельного трактату.

У відповіді міністер залізниць Вітек представляє причини, які вплинуть на постепненне і повільніше будоване ухвалених залізниць. Але як-раз длятого нема обави про недостаток відповідного персоналю для нових залізниць. Нові лінії, так побудовані як і перевяті з приватних рук, прилучує ся до існуючих вже дирекцій і в сей спосіб оминає ся згадану пос. Кафтаном надмірну централізацію. Слідуюче засіданне комісії відбуде ся 30. цвітня.

З політичного поля.

У Відні відбув ся подібно як минулого понеділка похід аристократичних жінок по місті для заманіфестованя своїх католицьких чувств. Похід був багато численніший, чим попередним разом. Вчорашній похід вирушив з костела Шкотів до костела св. Михайла, а відтак до костела оо. Августинів.

В *Будапешті* відбула ся вчора в білій салі королівського замку, торжественна церемонія вложеня цісарем кардинальских біретів на голови новоіменованих кардиналів: Скрбенського і Пузини. Оба кардинали в'їхали на замок у величких, двірских повозах, запряжених шістьма кіньми, а з замку удали ся в торжественнім поході до костела. Церемонія вложеня біретів відбула ся в присутности архикнязів та архикнягинь, міністрів обох половин монархії, міністра гр. Голуховського, намісників гр. Півніського і гр. Куденгове та других високих достойників. Після церемонії цісар приймав обох кардиналів на особних авдієнціях. Пополудни відбув ся на їх честь двірський обід, на який запрошено 54 осіб.

Про подорож *Делькасого* до Петербурга пише Berliner Tageblatt, що конференції французького міністра заграничних справ з гр. Лямедорфом мають головно на цілі удержане тіснійшої солідарности сих обох держав на будучність не лише в Китаю, але взагалі дотично всіх справ на Сході. Російська дипломатія думає, що Німеччина навмисне викликала несупокій в Китаю, щоби відвернути увагу держав від східної Європи.

З *Брукселя* доносять, що Крігер прийняв оноді післанця ген. Боти, який здав ему справу з теперішнього положеня на театрі війни і висказав надію, що Бурі будуть до останка боронити своїх становиск.

З Дністра.

(Конець).

Рахунок зисків і страт виказує подрібно поодинокі приходи і видатки в відповідних рубриках,

уложених після взору і розпорядженя ц. к. міністерства справ внутр. з 5. марця 1896 ч. 31 В. з. д.; в I. рубриці приходів поданий є перенос фондів і решта надвижки з року 1899, натомість межі видатками вставлені ті фонди після їх стану з кінцем р. 1900 (рубр. V. видатків).

Без дочисленя фондів перенесених з р. 1899 і приходів фонду резервового виносилася сума приходів в VIII. році адміністраційнім 795.835 кор. 02 сот. а то: з премій за обезпеченя 771.687 кор. 46 сот. а інші приходи (належитости за поліси і таблички, процент від цінних паперів і вкладок, зворот порторій і т. п.) 24.147 кор. 56 сот. В минувшім році 1899 виносилася сума приходів 701.259 кор. 52 сот., проте в сїм році збільшили ся приходи о 94.575 кор. 50 сот.

Зворот від Товариства реаскураційного за р. 1899 виносил 53.576 кор. 28 сот. (т. є 17%) від премії реаскураційної 309.306 кор. в р. 1899). З того ужилисьмо 5% до фонду емеритального по мысли статута т. є квоту 2.678 кор. 82 сот. (рубр. II. точка 3) і зачислилисьмо решту 50.897 кор. 46 сот. на кошти адміністрації, т. є згідно з приписами відшибнулисьмо ту квоту від коштів адміністрації.

Кошти адміністрації подані подрібно в рубриці II видатків і виносять без потрученя звороту з Товариства реаскураційного 174.169 кор. 70 сот. (= 22.55% від суми премій); [попередного року сума коштів виносилася 147.998 кор. 76 сот. = 21.3/4% премій]; на повнєшу суму коштів адміністрації зложили ся слїдуючі видатки: платні і ремунації персоналу 74.361 кор. 50 сот. (= 9.63% від суми премій), провізія агентів 58.249 кор. 90 сот. (= 7.5%), оплати державні 6.475 кор. 79 сот. (около 1%) а прочі кошти адмінстр. 35.082 кор. 51 с. (= 4.5%).

До *інвентаря* докупиласьмо сего року предметів за 1.478 кор. 37 сот.; з року попередного остало інвентаря вартости 5.627 кор. 30 сот., разом отже 7.105 кор. 67 сот.; з того відписалисьмо на страти квоту 4.267 кор. 35 сот. = 61% (рубр. III. 1 б), вставлено отже до білянсу вартість інвентаря 2.838 кор. 32 сот.; відписалисьмо сего року більшу квоту, бо переінілисьмо 10-літню амортизацію на 5-літню т. є відписалисьмо вартість всіх предметів інвентаря закуплених до кінця року 1896, а від року 1897 щорічно 20%.

З *вистягавмих належитостей* відписалисьмо 538 кор. 77 сот. — але з таких-же страт відписаних давнійше стягнулисьмо 599 кор. 58 сот.

Титулом *страги на курсі цінних паперів* відписалисьмо суму 6.084 кор. 10 сот.; страта є лише стратою книговою — не дійсною, т. є, що при вильосованю дотичних паперів дістанемо все їх дійсну вартість. В повнєшій сумі 6.084 кор. 10 сот. містить ся страта на курсі цінних паперів фонду резервового 2.956 кор. 80 сот. і цінних паперів фонду загального 3.127 кор. 30 сот. Натомість зиск на курсі цінних паперів в квоті 703 кор. 15 сот. (рубр. V. прих.) не зістав відчислений від страт — лише в цілости взятий до фонду на ріжниці курсу (як рубр. V. 3) видатків).

До *рахику білянсу* обясняємо, що:

Фонд резервовий виносил з кінцем попередного VII року адміністраційного (1899) 245.814 кор. 52 сот., в р. 1900 прибуло: з надвижки р. 1899 11.906 кор., з відсотків власних 12.147 кор. 45 сот., з додатків від членів 41.099 кор. 36 сот., з дробів відшкодовань 480 кор. 58 сот., з прочих датків 92 кор. 20 сот. — 65.725 кор. 59 сот., стан фонду резервового з кінцем VIII р. адмін. 311.540 кор. 11 сот.

Резерву премій побільшилисьмо о 23.462 кор. і она виносить тепер 151.942 кор. т. є 43% від суми чистої премії остаточної на власний рахунок, або о 3% більше ніж вимагають законні приписи.

З *фонду основного*, котрий з кінцем року 1899 виносил 72.000 кор., по вильосованю на послідних Загальних Зборах 280 листів уділових, остало з кінцем 1900 року еще 16.000 кор. котрі по мысли §. 45. стат. арт. 4. стат. мають бути сего року з надвижки сплачені.]

З *вильосованих дотепер* 320 листів не предложено до виплати еще 39 на суму 7.800 кор.

Фонд емеритальний виносил 31. грудня 1899. 18.166 кор. 60 сот.; і побільшив ся в р. 1900: через вкладки урядників 3.293 кор. 52 сот.; через

доплату від Товариства 8.626 кор. 80 сот.; через відсотки власні 1.126 кор. 02 сот. — 12.046 кор. 34 сот. разом 31.212 кор. 94 сот.; від того страта на курсі цінних паперів 288 кор. 40 сот.; Стан з кінцем року т. є по 3 літах від заснованя фонду емеритального 30.924 кор. 54 сот.

Фонд той ульокований є в цінних паперах і на книжочці вкладковій Тов. вз. кред. Дністер, як подано в білянсі.

Цінних паперів було з попередного року 220 штук ном. варт. 463.500 кор.; докуплено 25 штук ном. варт. 80.700 кор.; вильосовано 2 штуки ном. варт. 400 кор.; прибуло 23 штук — 80.300 кор. Стан всіх цінних паперів: 243 штук ном. варт. 543.800 кор. а іменно: 187.300 кор. фонду загального, 324.600 кор. фонду резервового і 31.900 кор. фонду емеритального. Вартість всіх паперів після курсу 31/12 1900 виносить 515.358 кор. 35 сот.

Залеглости у агентів виносил 98.165 кор. 23 сот. (у 707 агентів, отже пересічно около 139 кор. на одного агента); в р. 1900 заплатили агента решту залеглостей з р. 1899 і на рахунок премій 1900 року 781.094 кор. 24 сот.; в попереднім році заплачено тільки 690.946 кор. 88 сот. отже сего року більше о 90.147 кор. 36 сот., в виду чого виплати премій можна назвати нормальними.

Надвизка білянсова: позісталість з надвижки року попередного через сплату вильосованих 280 листів уділових фонду основного в сумі 56.000 кор.; зиск з року біжучого 40.992 кор. — разом 96.995 кор.

Що-до ужитя надвижки в квоті 96.995 кор. рішила Рада надзираюча поставити Світлому Зборови слїдуючі внески по мысли статута: а) до фонду резервового приділяти по мысли §. 69. уст. 7. статута 8.200 кор. т. є 20% від надвижки з р. 1900 кор. 40.995; б) на опроцентоване лислів уділових фонду основного по мысли арт. IV. постанов впроваджаючих до статута 690 кор., т. є по 6% від 16.000 кор. фонду основного; в) на сплату 80 остальних листів уділових фонду основного по мысли арт. IV. постанов впроваджаючих до статута 16.000 кор.; г) на звороти для членів по мысли §. 46. стат. в висоті 8% від премії 61.735 кор.; д) на винагороду вибраних в Раду 2 директорів і 2 заступників директорів по мысли §. 105. стат. 5.600 кор.; е) на винагороду членів Комісії ревізійної по мысли §. 109. стат. 300 кор.; ж) решту перенести на рахунок слїдуючого року 4.200 кор. — разом 96.995 кор.

Наконець висказуємо щирю подяку Впр. Ординарият за ласкаву опіку і припорученє нашого Товариства всім вірним, нашим Делегатам з поміж Всч. Духовенства, світської інтелігенції і світлич селян за численні прислуги через нагляд і контролю над нашими інтересами в краю, — Поважаним Редакціям руских часописів за їх прихильне становище і приют для наших справ, нашим діяльним Агентам за їх ревну діяльність і поміч і всім нашим приклонникам, що чим раз висше двигають народи рускому свою народну інституцію.

Заразом просимо всіх також і на будуче підпирати щиро інтереси нашого Товариства.

Львів в цвітні 1901.

Дирекція.

Новинки.

— *Календар*. В суботу: гр.-кат. Мартина; рим.-кат. Перегріна. — В неділю: гр.-кат. Аристарха апост.; рим.-кат. Віталіса муч. і Павла.

— *3 Академічної Громади*. Надзвичайні загальні збори тов. «Академічна Громада» відбудуть ся на університеті дня 12. мая 1901. о 3. год. попол. з отсим порядком денним: 1) отворенє зборів, 2) відчитанє протоколу, 3) ревізія дія старого Виділу, 4) вибір нового Виділу, 5) внесеня та інгерпелляції. — Львів, дня 14. цвітня 1901. — За виділ: *Ол. Грабовский*, голова, *М. Волошин*, секретар.

— *3 Коломий*. Загальні збори тов. «Коломийський Боян» відбудуть ся дня 4. мая 1901. о год. 7. вечером, а в случаю недостаточного числа членів тогож дня о год. 8. вечером. — За виділ: *О. Кирилович*, голова *Ст. Кульчица*, секретарка.

— *Тарасозі обходи*. Програма вечерниць, які мають відбути ся в Перемишлі заходом руских народних товариств в неділю дня 28. с. м., е така: 1) Вступне слово. 2) Вахнянини «Живем» жіночий хор в супроводі фортепяну. 3) З Шевчен-

ка деклямація мужеска. 4) Колесси «На музиці» муж. хор. 5) Матюка «Сия-сокіл» мішаний хор в супроводі фортепіано. 6) З Шевченка деклямація дівоча. 7) Ніщинського «Вечерниці»: а) хор дівчат, б) гаданя. 8) Вахнянина «Урра у бій» хор мужеский. 9) Закінчене. — Початок о годині 5. вечером. Ціни місця: крісло 50 сот., для селян і міщан вступ на салю 10 сотиків.

Нині в п'ятницю тернопільські гімназіясти устроюють Тарасові вечерниці.

В неділю дня 28. с. м. відбудуться Шевченківські вечерниці в гр.-кат. духовній семінарії у Львові.

— **Память Шевченка** святкували учениці львівської учительської семінарії дня 23. с. м. Першу звістку про ці вечерниці подібуємо в «Gazet-i Narodow-ij», звідки наводимо даліше: Вечерниці випали під кожним зглядом гарно, а навіть світло. Вступне слово виголосив дир. п. Зубчевский, почім слідували музикально-вокальні продукції, з яких найбільше подобалася деклямація з акомпаняментом фортепіано і зі співвами «Гамалія» Шевченка (музика Біликовського). Вершком вечерниць була відіграна «Наталка Полтавка» Котляревського. Ролі мушці грали натурально також учениці, але пенсіонарска приличність не дозволила їм строїти ся в мужескі костюми, тому грали їх в жіночих строях. Зі сего було багато сміху, але виглядало гарно. Найкраще в тім представленю випала часть вокальна. На найбільше похвалу заслужили собі панна К. в ролі Виборного і панна М. в ролі вольного.

— **З'їзд деканів і ординариятських** шкільних комісарів. Позавчера відбувся у Львові з'їзд деканів львівської єпархії скликаний ВПр. митрополитом Шептицьким для обговорення справ церковних, а вчера велися наради ординариятських шкільних комісарів, візванних Владикою для обговорення справ шкільних.

— **Язиковий спір** між львівською Староуїтійською університетом в Чернівцях був вчера предметом нарад державного трибуналу у Відні. Староуїтійська внесла зажалення на черновецький університет, що він не прийняв її подання писаного в рускій мові, а мотивував се тим, що його урядовим язиком є німецький язик. Вирок в сій справі буде оголошений завтра в суботу.

— **Коловатиця «Дьло-а».** «Дьло» радше від давна, що фонетична правопись у всіх язиках бере перевагу. Так само вчерашнє «Дьло» констатує факт, що в Росії обговорює ся тепер справу реформи правописи, а «Новое Время» не уживає вже від року 7-чків. Свята правда, що деінде поступ замітний, але не у «Дьленька»; оно само все буде уживати 7-чків і буде радіти, що иньші покидають етимологічну правопись.

— **Звертає ся увагу** будуючих нові церкви або відновляючих старі, щоби в нових і відновлених церквах постарались о вентилятори, бо від горяча, як також від світла ламп, свічок і т. п. неувєсь мальовило по стінах і іконах. За примір най послужить церква св. Юра у Львові, в котрій задля браку вентиляторів геть пооблавило мальовило по стінах.

— **Велике віче** устроює соціалістична партія у Львові сеї неділі, на яким мають соціалістичні промовити про теперішні відносини в Росії.

— **Славний циган Pigo,** в яким залобила ся княжна Шімай, має приїхати до Львова і виступати в «Colosseum» п. Торна. Pigo і кн. Шімай перебували до недавнз в Каїрі а тепер в Лондоні, де старають ся дістати до театру Альгамбра або Емпіре.

— **Против поєдинків.** Від двох-трьох літ стрічаємо ся з дивною манією у Львові, яку підпірає польська столична преса. Є то манія поєдинків. Недавно тому збули ся у Львові три поєдинки майже день по дню і всі три закінчили ся лекшим, або тязшим скаліченням. А польська преса підпірає тоту глузу поєдинкоманію тим, що хотія вправді ганити самі поєдинки, то заміщає сяжневі справозданя з turniejów klubu szermierzy, немов би се була важна подія дня, або там ставав з тущими ножами до бою сам цвіт інтелігенції. Якийсь французисько з'їхав до Львова і дав почин перед кількома літами до заснованя «klubu szermierzy», а тепер, завдяки рекламі, денників, написи сего клубу становлять найінтересліше видовиско для більше і менше і зовсім неаристократичного товариства. Пані плещуть завзято в долоні і кидають цвіти «побідникам», а денники на другий день пускають фавверки високолетящих фраз на тему зручності, постави, вигляду борців і романтичності попису. Відтак не можна дивувати ся, що панове, котрі навчали ся махати заостреним рожною або довгим ножем, збивають ся в буту і стають скорими до напасти і зобиди, щоби лише могли мати нагоду пописати ся своїми розбішачко-різницькими спосібностями. З того виходять поєдинки. Нині, коли рух против поєдинків став вже всевітнім окликом, кажемо: встид поважним денникам містити справозданя з таких пописів, які не мають жадного иньшого толку, ані ціли, як лише ширити між молодежню фальшиві погляди про право власної обо-

рони своєї чести та приводять до авантюричости, двакі забіятик.

— **У нас здало би ся!** В Новім Йорку поліція заборонила плювати в возах електричної залізниці і на пароходах з гігієнічних зглядів. За переступлене заборони покарано в остатних часах 40 осіб, а 180 поліціянтів вислано на ловлю неслухняних. — Така сама історія має ся з довгими дамскими сукнями. Сотки пань заплатило вже в Новім Йорку грошеві карі за те, що їх сукні волочили ся по хідниках та підносили хмари пороху. В остатних днях кару заострено і змінено грошеву кару на арешт. Чи, і тепер пані не будуть слухати заборони?

— **В Снятині** буде отворена нвша гімназія приватна з польским язиком викладовим (а не як доношено, з німецьким). Комітет, який має займатися введемем гімназії в жите, оголосив конкуре на управителя гімназії з річною платнею 2000 К і вільним помешканем. Учитель буде поберати 2000 К річно. Поданя можна вносити до дня 15. мая с. р.

Унав у ранці промінь, зідля яре
Гнеть землю молодю, пухку покрито.
Так чорна йде завія й шле вже зілля
Смерть невмолимю...

Квіт ярій гине з холоду зіткнеєм,
Хох міць весни велика і хоч світло
Струями ллєть, так з холоду зіткнеєм
Ярій квіт гине.

Житє, чом ти хвалє ясных, мов натура
Тих квітів яріх зберегти не всій?
Чом, щастє молоде, тебе морозить
Зимна конечність?

З повік минулих хвиль чом ясний образ
Твій щастє вирина? таж побіч чару
Бго і блеску зпмна, темна дійсність
Ще є темнійша...

Уляна К.

— **Засуд Гільзнера на смерть** касаційний трибунал потвердив на основі отсих мотивів: Передовсім трибунал орік, що відкниє внесеня оборони, аби суд в Писку засягнув овієї медичного факультета, чи свідок Пешек видить далеко — не є достаточно причиною до уневажнення розправи. Що-до твердження, немов би Грузівну мав зарізати жидівський різник, то оно виключене з огляду на спосіб заданя рани. Так само трибунал виключає підозриве, немовби з Грузівної спущено кров до ригульних цілій. Морд в полових цілях не міг ту також мати місця. Трибунал не видить також причини, аби відкочувати тіло Клімівної, бо єї пізнали родичі і свідки і потвердили єї тождність.

На тайній розправі касаційний трибунал займає ся справою, чи предложити Гільзнера монархови до дарованя карі смерті.

— **Самоубійства у войску на Угорщині.** З Сеґедину доносять, що там застрілив ся онові інфантерист 46. полку, якийсь Емерих Оляг а причиною мала бути туга за рідними сторонами. При єї нагоді додають угорські газети, що се самоубійство є вже шістьдесяте, почавши від жовтня минушого року. Таке число самоубійств мусить впасти в очи; 60 на сїм місяців або що найменше 2 на тиждень, то цей аж страшно. Не вжеж би всіх тих нещасливих, опанувала так туга за рідними сторонами?

— **Студенти в Росії.** З Петербурга доносять: В понеділок по отвореню виспих наукових заведевь, студенти зібрали ся на віче і ухвалили революцію, в якій признають добру волю і наміри правительства і полишають єму час до переведеня конечно потрібних реформ, та жадають відложеня іспитів до осени, аби до того часу могли повернути прогнані товариши. На другім зібраню студентів ректор університету довів їм, що міністер просвіти не пристав на відкладанє іспитів, і заявив, що не може узгляднити жадань тих слухачів, що не оправдають достаточню своєї неприсутности на університеті. Тоді студенти ухвалили 684 голосами против 549 не брати участи в іспитах, а студенти всіх виспих заведевь приступили до сеї ухвали.

— **3 засади не присягає.** Недавно ставав у Відні перед судом торговельник коний Меснер записаний за обманство на шкоду графині Форґач. На свідка покликано між иньшим торговельника коний Генриха Гавзера. Коли же єго закликало і казано єму присягати, він відповів, що не буде під ніяким услівем присягати, хоч би навіть наложено на него і найбільшу кару, яку за то назначає закон. То така єго засада і він не відступить від неї. Дотична законна постанова дозволяє карати свідка, котрий не хоче присягати, грошевою карою а у важних случаях навіть арештом аж до шість неділь. Отже трибунал порішив був відрожити розправу, щоби судня слідчий, котрий доси не переслухував свідка, міг єго переслухати і переконати ся, чи єго зізнаня суть так важні, що треба би єго карою арешту змусити до присяги. Тоді прокуратор і оборонець заявили згідно, що не домагають ся конче записаня свідка і розправа відбула ся дальше та закінчила ся тим, що

Меснера увільнено від обжалованя о спроневеренє на шкоду гр. Корета, а засуджено за спроневеренє на шкоду графині Форґач на чотири місяці арешту.

— **Язикова рівноправність.** В Бельгії парламент 92 голосами против 16 ухвалив, що флямандські послы можуть вносити внесеня і мотивувати їх в флямандській мові. Так, по довгій боротьбі, явик флямандский став там рівноправний з французским.

— **Примірний громадянин.** На Угорщині помер сими днями властитель бльшої посідости, Людвик Калій, котрий майже ціле своє майно, в сумі 300.000 корон, записав громаді Фільдши в комітаті Гайду. Майно то складає ся з 500 морґів ґрунту, будавків господарских і книжочки щадн. каси на суму 200 К. Ціле то майно признав покійний на культурні ціли для громади. Калій був чоловіком, яких рідко. Він дістав був в спадщині по своїх родителях лиш 1 морґ ґрунту, але опісля з своїми шуринами до спілки наймив ґрунти від міста Дебречина за дешеву ціну і всі три доробили ся значного майна. Калій немав дітний і помер в 83. р. життя в наслідок якоїсь операції. Онові відбув ся єго похорон в громаді Фільдши. За домовиною поступали тисячі людей і двіста господарів з громади Фільдши з лопатами на плечи, котрими кожний з них мав кинути землі на єго домовину. Одну десячу часть майна записав покійний на реформовану церкву, до котрої належав.

— **Дріпні вісти.** Львівській оптик п. Венедикт Коперницький, брат оптика Зільберштайна, вихрестив ся з женою і трема дітьми. — Намісництво дозволило інженерови державних залізниць п. Генрикови Вайтравбови зміняти родове прізвище на «Веневський». — Обжалованого в Станиславові Бібрінґа, секретаря кагалу, засуджено на 14 днів вязниці і на поношенє судових коштів. — Села Трояни і Зелена, в товмацькім повіті, набув п. Виктор Слонецький.

— **Гумористичний кутик.**

Необхідне услівє.

Поет: Чи я піднесу ся коли до височини слави?

Критик: Коли як балаєт вакнипете свої поезії...

В відділі однорочних: охотнісіє.

Каураль: Ви певно думавте, що на той мізерний рік вашої служби не оплатить ся заплата кабат на веї гузики, що?

Шпаками годований.

Мати: Фе, Микольцю, діти стають дуже бридкими, коли плачуть. Подиви ся на себе до зеркала.

Миколка: Ей, ми жуцини, коли лише трохи красші від чорта, то вже добре.

Посмертна [†] оповістка.

Михайло Копровский, ц. к. комісар Дірекції скарбу пом. р. дня 25. п. ст. цвітня по тяжкій і короткій недужі на удар серця в 42. році життя. Покійний яко щирий Русин належав до всіх народно-руских товариств і тішив ся симпатією всіх Русинів. В. с. п.!

Телеґрами.

Відень, 26. цвітня. Перед засіданєм палати відбула ся конференція провідників клубів лівиці в справі програми праці. — Засіданє розпочало ся о год. 1/2 12. По відчитаню внесенє і інтерпеляцій прийшло до нарад над внесенєм ваґлим внесенєм пос. Кльофача, жадаючим, щоби палата послів вибрала комісію з 37 членів, котра розсадила би всі внесеня та інтерпеляції в справі лихого обходженя ся з вояками. Говорить Кльофач зразу по чеськи, відтак по німецьки. Засіданє триває дальше. — Предложенє в справі водних доріг внесе правительство доперва при кінці засіданя.

Відень, 26. цвітня. Вчора пополудни зібрали ся представителі великої власности, польского Кола, центра і славянського центра на довірочну нараду, в якій взяв участь також гр. Фетер. Нарада дійшла до мериторичного полагодженя в справі занобіженя нападкам радикалів на релігію та їх ріжним вибрыкам, а формальне закінченє наступить нині.

Відень, 26. цвітня. Комунікат з вчерашнього засіданя центра приймає проєкт Беррайтера за підставу парламентарної праці. Також, як зачувати, молодоческі послы, з виїмкою Сокола згодили ся на сей проєкт, застерігаючи собі впрочім політику вільної руки.

Бон, 26. цвітня. Цісар Вільгельм з наслідником престолоа прибули вчера вечером на комерс корпорацийних студентів. Цісар наложив

собі шапочку буршенишафту Борусія і промовив в горячих словах до студентів, викликаючи величезний запал молодих буршів.

Петербург, 26. цвітня. Міністри заграничних справ Франції і Росії Делькас і Лямедорф удали ся до Царського Села, де цар і царица прийняли їх сніданем. Нані відбуде ся в честь Делькасого обід у міністра Вітого.

Кольонія, 26. цвітня. Köln. Ztg. доносить з Пекіна, що гр. Вальдерзе з 6 офіцерами головної команди удасть ся на 3 дни до Великого муру і до царських гробів.

Пекін, 26. цвітня. Відділ 800 людей з міжнародних військ під проводом полковника Родфорда подибає коло Тунінґфу розбіивчу ватагу. Убито 50 розбішак, а по стороні міжнародних військ упали: майор Бровнінг, 6 Англичан, 2 Япанці і 1 Француз.

Льондон, 26. цвітня. Вечірні дневники доносять з Преторії: Майор Тьнфард разом з малою ескортою, в дорозі з Макадодорі до Ліденбурга дістали ся коло Бадфонтен в засідку, в якій всі они полягли.

COLOSS EUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. до 30. цвітня 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

1. Увертура. 2. Bangaro i Miss Lakara япанські ігрища. 3. Les Henry, танцері. 4. A-Bo-Kou, жонґлерска сцена. 5. Georg i Gutti Edler, сльпейска сцена. 6. Кльови Zertko зі своїми 15-ма акробатичними псами. — 10 минут павзи. — 7. Орхестра. 8. The Gilbals, надвоздушний акт. 9. Fritzi Sarotti, субретка. 10. Nadrage, черевобесідник. — Павза. — 11. Орхестра. 12. Castell de Vere, кольоратурова співачка. 13. Трупа Fjord, лижварі на штучнім леді; справдішна совганка на сцені. 14. Pawelo Compagnie, 16 осіб, найліпша в світі пантоміна.

Що дня велике представленє. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Шльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Адвокат

Др. Федак

переніс свою канцелярию на

ул. Сикстуску ч 48.

11—12

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат

Картини: Верещагіна, Шевченко в доміні і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети давжми против огневих шкід.

„Дністер“ припоручил Пресовьщ. Ординарїяті Всеч. Духовенству і вірним всім трем Епархїям.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор.	11	сот.	} разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премїї	171.942	„	—	„	
Резерва спеціальна	6.000	„	—	„	
Фонд емеритальний	30.924	„	54	„	

Тарифи „Дністра“ умірновані. Надвїзка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премїї.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присутності Делегата і 2 членів.

Полїси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлі, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через „Дністер“ иде часть провізїї на рускі публичні добродійні цілі; полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізїї.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На жите обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потрученя

провізїї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годїні				відходить о годїні			
	6:10	з	Кракова, Берліна, Варшави, Відня	1:53	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	2:08	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з	Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. в.				
	7:45	в	Янова				
	7:49	в	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до	Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	8:00		на дв. головний	2:55	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	8:05	з	Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия				
	8:15	з	Сокаля, Рави рускої	9:00	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)	
1:35	8:50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:15	до	Янова	
	11:45	з	Ярослава і Любачова	9:25	до	Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
	11:55	зі	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	9:42			
	12:55	з	Янова	2:55	9:55	до	Чернівців, Станиславова
	1:15	зі	Скольного, Стрия, а в Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	10:20	до	Сокаля, Белця, Рави рускої і Любачова	
	3:14	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	1:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
2:20	5:17	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	2:15	до	Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята	
2:35	5:40		на дв. голов.	3:05	до	Стрия, Скольного г.д. 1. мая до 30. вер.	
	5:45	з	Кракова	3:15	до	Янова шоденно від 12. мая до 16. вер.	
1:45	5:55	з	Чернівців, Іцкан	3:26	до	Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.	
	6:00	з	Сокаля, Белця і Любачова	3:30	до	Гяшева, Хирова, Любачова	
Ніч							
	7:24	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)				
	8:28	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	12:40	6:20	до	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
	8:50	з	Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.		6:50	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща
	9:23	з	Янова шоденно від 1. мая до 15. вер.		7:10	до	Тернополя дворець голозний
8:40	9:45	з	Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова		7:33		дворець Підзамче
2:31	10:00	з	Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор		7:25	до	Сокаля і Рави рускої
12:20	10:15	з	Лавочного (Пешту) Хирова		7:48	до	Брухович (13. мая до 16. в. в нед. і св.)
	10:12	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		9:12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня
	10:30		на дв. голов.	2:51	10:40	до	Чернівців і Іцкан
	12:05	зі	Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.		10:50	до	Кракова, Відня, Варшави
	3:12	з	Підволочиск на дворець Підзамче		11:00	до	Підволочиск, Бродів дв. головний
	3:35		на дворець головний		11:25		дв. Підз.
					4:15	до	Кракова, Відня, Берліна, Самбора
					4:45	до	Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскї рівнять ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізничн. держ. (Львів, ул. Крайчикх ч. 5) уділяє поясень в справах залізничн. продає білети вського рода і розкладїїзді.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізїї.